

NOTAT**Til: Regionsrådet den 23. juni 2020**

Sagsnr.: 19054850

Dato: 13. maj 2020

Bilag 3**Indkomne kommentarer fra HOFOR, Slangerup vandsamarbejde og tre kommuner og administrationens bemærkninger til de indkomne kommentarer til Regions Hovedstadens udkast til oversigt over den forventede offentlige indsats på jordforureningsområdet i 2020**

Bilaget indeholder de indkomne kommentarer fra HOFOR, Slangerup Vandsamarbejde og tre kommuner. To kommuner (Gribskov og Lyngby-Taarbæk) har svaret, at de ikke har kommentarer til udkastet og to kommuner (Rudersdal og Allerød) er kommet med opklarende spørgsmål til oversigten, som umiddelbart er besvaret af administrationen.

Mail fra HOFOR:

Fra: Henrik Nielsen <hnie@hofor.dk>

Sendt: 7. februar 2020 16:26

Til: CRU-FP-Miljoe <miljoe@regionh.dk>

Cc: Hanne Kristensen <hanne.kristensen@regionh.dk>

Emne: SV: Region Hovedstadens udkast til offentlig indsats i 2020 på jordforureningsområdet - til kommentering. Sagsnr.: 19054850

Til Region Hovedstaden, Center for Regional Udvikling
HOFOR kvitterer for muligheden for at kommentere Region Hovedstadens udkast til offentlig indsats i 2020 på jordforureningsområdet, Regionens sagsnr.: 19054850.

HOFOR finder det positivt, at der med den ny, reviderede jordplan lægges op til en styrkelse af pesticidindsatsen i de højest prioriterede grundvandsområder. HOFOR deltager gerne sammen med Region, kommunerne og hensigtsmæssigt landbruget (organisationer) i lokalisering af pesticidpunktkilder, hvilket bla. kan ske i forbindelse med kommunernes indsatsplaner. I samme forbindelse vil HOFOR også fremhæve det gode samarbejde i Nybølle grundvandsområde, som bla. omfatter indvindingsoplandet til Hove Kildeplads. Kildepladsen forventes at blive sat i drift inden for de kommende år. HOFOR ser derfor gerne lokalitet nr. 255-00006, Kalkgravsvejens Losseplads i indvindingsoplandet til Hove Kildeplads omfattet af indsatserne i oversigten.

Til specifikke lokaliteter (Oversigt A1): Indsatsen overfor lokalitet 151-00040 (Bøgesvinget 4) undersøger udelukkende indeklime. HOFOR finder en indsats/undersøgelser i forhold til grundvand påkrævet pga., der på 151-00040 (Bøgesvinget 4) er konstateret kraftig forurening i det primære magasin med klorerede opløsningsmidler, bl.a. Tetrachlorethylen (PCE) på op til 23.000 µg/l og Trichlorethylen (TCE) på op til 800 µg/l. Lokaliteten ligger ca. 850 m fra den nyomlagte Kilde VII og er indenfor det beregnede indvindingsoplande til kildepladsen. Det vurderes, at forureningen sandsynligvis har kurs mod HOFORs indvinding på Kilde VII. Da der ikke er monitoring ift. grundvand på lokaliteten eller mellem lokaliteten og Kilde VII, så det ikke vides om, og evt. hvordan forureningen spreder sig.

Med venlig hilsen

Henrik Nielsen

planlægger

Vandressourcer

Plan, Vand og Spildevand

Administrationens svarforslag til HOFORs kommentering

Region Hovedstaden takker for HOFORs kommentarer og input til regionens oversigt over offentlig indsats i 2020 og kommende år.

HOFOR finder det positivt, at regionen med den nye jordplan lægger op til at styrke indsatsen i forhold til pesticider i de højest prioriterede grundvandsområder. Samtidig tilkendegiver HOFOR, at de gerne deltager sammen med regionen, kommunerne og hensigtsmæssigt landbruget (organisationer) i lokalisering af pesticidpunktkilder i disse områder.

HOFOR fremhæver i den forbindelse det gode samarbejde i Nybølle grundvandsområdet, hvor Hove Kildeplads indgår. HOFOR oplyser, at Hove Kildeplads forventes sat i drift indenfor de kommende år. HOFOR fremsætter derfor ønske om at, at lokalitet nr. 255-00006, Kalkgravens Losseplads, som ligger i indvindingsoplandet til Hove Kildeplads bliver omfattet af regionens indsatser i de kommende oversigter.

Efterhånden som Regionen går i gang med at se på pesticidindsatsen i de højt prioriterede grundvandsområder, vil det være naturligt at HOFOR bliver inddraget i de områder hvor HOFOR har vandindvindingsinteresser. Andre relevante (lokale) vandforsyninger, kommuner og også gerne landbruget, skal ligeledes inviteres med i samarbejdet for at sikre, der kan ske en helhedsorienteret grundvandsbeskyttende indsats, hvor alle kritiske forhold og væsentlige risici håndteres i en samlet grundvandsbeskyttende planlægning.

HOFOR har et specifikt ønske om at lokalitet nr. 255-00006, Kalkgravens Losseplads, bliver omfattet af regionens indsatser i de kommende oversigter. Lokalitet nr. 255-00006, Kalkgravens Losseplads, som også er kendt som Overdrevsvejens Losseplads ligger i Region Sjælland.

Der blev i maj 2013 afholdt et vidensdelingsmøde omkring Overdrevsvejens Losseplads med deltagelse af Region Hovedstaden, Roskilde Kommune, Egedal Kommune, Region Sjælland og HOFOR. Af referatet fra mødet fremgår, at Region Hovedstaden anser forureningens andel i Region Hovedstaden som minimal og at Region Hovedstaden på baggrund af en rapport fra Rambøll (Overleveringsnotat, Hove Kildeplads, marts 2013) omhandlende forureningssituationen ikke vil tage aktion i forhold til Overdrevsvejens Losseplads.

Da Region Hovedstaden ikke har fået nye oplysninger siden, har regionen fortsat ingen planer om at medtage denne lokalitet i regionens prioriterede

indsats. Hvis/når der måtte komme nye oplysninger, indgår Region Hovedstaden gerne i en dialog om vurdering af resultater og mulige nye tiltag.

På lokalitet 151-00040 Bøgesvinget 4, efterlyser HOFOR en indsats/undersøgelser i forhold til grundvand.

Københavns Amt har i 2002 gennemført en afgrænsende forureningsundersøgelse i forhold til grundvand. På baggrund af undersøgelsen blev der i 2003 udført et skitseprojekt i forhold til grundvandsindsats og lokaliteten er i dag prioriteret til afværgeindsats i forhold til grundvand. Bøgesvinget 4 ligger imidlertid uden for de højt prioriterede grundvandsområder, hvor regionen prioriterer sin indsats de kommende 10 år (Vejen til ren jord og rent vand II). Afværgeindsatsen i forhold til grundvandsforurening fra Bøgesvinget 4 vil derfor tidligst blive prioriteret til udførelse efter 2029.

Mail fra Slangerup vandsamarbejde:

Fra: Ole Green <tole@private.dk>

Sendt: 8. februar 2020 17:21

Til: CRU-FP-Miljoe <miljoe@regionh.dk>

Emne: Bemærkninger til regionens forslag til indsatser i 2020 og nærmeste år.

Til Region Hovedstaden

Slangerup Grundvandssamarbejde har følgende bemærkninger til forslaget:

1. Oversigt A1, hvor undersøgelserne fortsætter.

Generelt ønsker Slangerup Grundvandssamarbejde en løbende dialog med Region Hovedstaden i forbindelse med afværgeaktiviteter på V2 kortlagte forureninger i Slangerup by. Det inkluderer information om forureningskoncentration, tendens og spredning.

Vedr. lokalitet nr. 233-00023 Brobæksgade 2, 3550 er Slangerup

Grundvandsamarbejde vidende om, at regionen ikke tidligere har kunnet finde kilden til forureningen med klorede opløsningsmidler. Slangerup Vandværk har tidligere foretaget ledningsarbejde på grunden og har i den forbindelse observeret unormale jordbundsforhold i 1,2 m dybde. Se vedhæftede skitse. Dette kan muligvis være en kilde til forureningen.

2. Oversigt C med lokaliteter med tekniske oprensingsanlæg.

Vedr. lokalitet nr. 233-00017 Stensbjergård viste den seneste rapport fra Cowi, at der fortsat er behov for anlægget ud over den skønnede driftsperiode fra 1995-2020.

Slangerup Grundvandssamarbejde skal bede om at blive holdt løbende omkring afværgeforanstaltningerne på anlægget og kortlægning af forureningsfaren.

3. Regionen planlægger nu også at gøre en indsats over for pesticidforureninger, hvilket hilses med tilfredshed. Imidlertid fremgår det af teksten, at det kun er over for pesticidforurening fra punktkilder, der er forårsaget af spild med pesticider.

Imidlertid har vandværkerne normalt ikke mulighed for at konstatere om et registreret pesticid i en boringsanalyse kommer fra en punktkilde eller fra en anden kilde. Dette gælder især for vandværker, der indvinder grundvand fra dyrkede landområder. I Hørup Kildeplads er der ca. 20 indvindingsboringer.

Forureninger fra punktkilder kan i det åbne land komme fra sand-/mergelgrave og vandhuller, der tidligere kan være benyttet som fyld- og lossepladser herunder også med rester af pesticider.

Slangerup Grundvandssamarbejde har derfor i 2019 ladet konsulentfirmaet Rambøll A/S gennemføre en undersøgelse for at lokalisere disse grave og huller på Hørup Kildeplads. Resultatet er, at der i Hørup Kildeplads er lokaliseret 74 steder, som kan have været anvendt som fyld- og lossepladser. Nogle er i årenes løb blevet sløjfet, medens andre fortsat er åbne.

Slangerup Grundvandssamarbejde har påbegyndt et arbejde med at fremskaffe lokal viden om anvendelsen af disse. Imidlertid er dette vanskeligt, idet mange af hullerne

er blevet sløjft for mange år siden. Slangstrup Grundvandssamarbejde håber, at man i processen kan indgå et samarbejde med regionen om det videre arbejde med at undersøge, hvorvidt de pågældende sand-/mergelgrave og vandhuller er blevet brugt til deponering af pesticidrester.

Med venlig hilsen

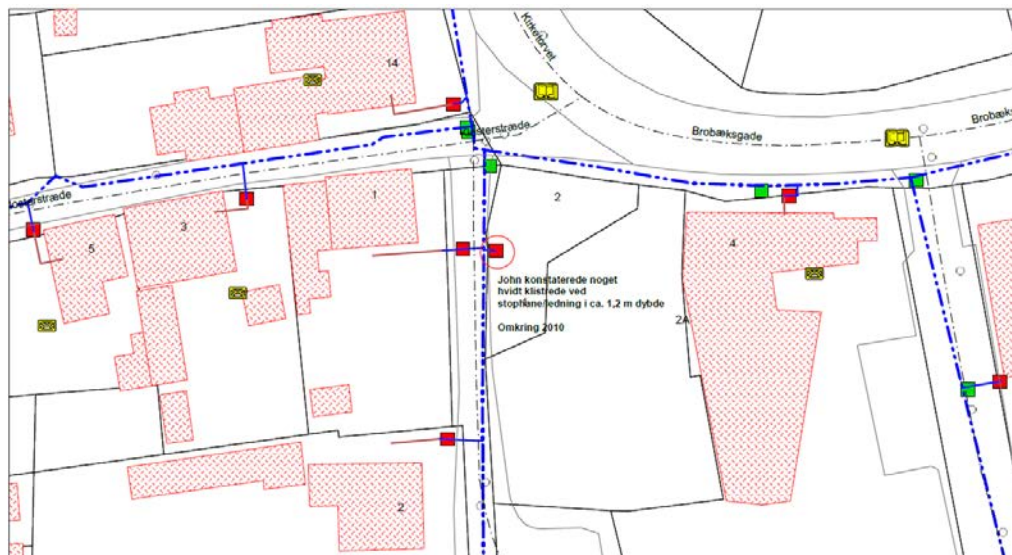
Ole Green

Formand for I/S Slangstrup Grundvandssamarbejde

Buresø 10, 3550 Slangstrup

CVR 25711378

GrundvandsSamarbejdetSlangstrup.dk

Administrationens svarforslag til Slangstrup Grundvandssamarbejdes kommentering

Region Hovedstaden takker for Slangstrup Grundvandssamarbejdes kommentarer og input til regionens oversigt over offentlig indsats i 2020 og kommende år.

Ad. 1.

Grundvandssamarbejdet har et generelt ønske om løbende at blive orienteret i forbindelse med afværgeaktiviteter på V2 kortlagte forureninger i Slangstrup by, herunder især at få information om forureningskoncentrationer, tendenser og spredning.

Regionen skal bestræbe sig på fremadrettet at medtage Slangstrup Grundvandssamarbejde, når vi sender orientering om resultater af udførte

undersøgelser/afværgeforanstaltninger/moniteringer i og omkring Slangstrup by til Frederikssund Kommune og grundejere.

Ved at holde Grundvandssamarbejdet orienteret om regionens arbejde, har Grundvandssamarbejdet mulighed for at bidrage til regionens arbejde på jordforureningsområdet med værdifuld lokalviden, som ellers ikke vil tilgå regionen.

Grundvandssamarbejdet oplyser således, at Slangstrup Vandværk tidligere har foretaget ledningsarbejder på grunden og i den forbindelse har observeret unormale jordbundsforhold i 1,2 m dybde, at der her muligvis kan være en kilde til forureningen.

Regionen kender kilden til forureningen, som er det renseri, der tidligere har ligget på Brobæksgade 2. Der er tidligere foretaget afværgeforanstaltninger i hotspot-området på Brobæksgade 2 i form af ventilation i umættet zone. Der er fortsat forurening i området, idet forureningen er trængt ind i de lavpermeable aflejringer i området (moræneleren).

Det er regionens vurdering, at hovedårsagen til den grundvandsforurening der fortsat konstateres i området ved Brobæksgade 2 skyldes, at forureningen nu flytter sig væk igen (diffusion) fra de lavpermeable aflejringer tilbage til de vandførende lag. Det er regionens vurdering, at denne tilbagediffusion kun udgør en begrænset risiko for grundvandsressourcen i området. Det vil samtidig være forholdsmæssigt dyrt at oprense den sidste del af forureningen. Yderligere oprensning vil således kun give ”meget lidt miljø for pengene”. Regionen har derfor ikke planer om yderligere undersøgelser eller afværgetiltag i forhold til forureningen fra Brobæksgade 2.

I forhold til forureningen på Stationsvej 9-11 (tidligere maskinfabrik) er regionen i gang med at få udarbejdet afværgeprogram for mulige afværgetiltag, idet forurening fra Stationsvej 9-11 vurderes at kunne udgøre en risiko for Hørup Kildeplads.

Ad. 2.

Vedr. lokalitet 233-00017 Steensbjerggård anmoder Grundvandssamarbejdet også om løbende at blive holdt orienteret om afværgeforanstaltningerne og kortlægning af forureningsfaren.

Der er i 2016-2017 udført en supplerende undersøgelse og revurdering af afværgepumpningen ved Steensbjerggård i Slangstrup. Revurderingen har mundet ud i en ændret pumpestrategi. Afværgepumpningen i en boring på den lille afbrændingsplads er indstillet og der monitoreres i stedet. Der er i 2018 etableret en ny afværgeboring til erstatning for en gammel afværgeboring, som faldt sammen. Den øvrige drift fortsætter.

Den skønnede driftsperiode for Steensbjerggård, nævnt i Oversigt C, er først sat på i indberetningen vedr. 2018 og er på det tidspunkt tænkt som bedste bud på yderlige driftstid. Det fremgår dog ikke af Oversigt C. Fremover vil forventet driftstid ikke fremgå af Oversigt C, da regionens skøn i de fleste tilfælde er for optimistisk, da anlæggene oftest skal driftes i langt længere tid end først antaget. Afværgepumpninger har i dag i de fleste tilfælde hovedsageligt til formål at fiksere grundvandsforureninger, så forureningen ikke strømmer ud af det område, der er omfattet af sænkningstragten fra afværgepumpningen. Det er kun i få tilfælde lykkedes, at afværgepumpningen også har fungeret som en egentlig oprensning af grundvandsforureningen, så afværgepumpningen efterfølgende har kunnet lukkes. I mange tilfælde vil den i første omgang skønnede driftsperiode derfor være underestimeret.

Alle regionens driftsanlæg bliver revurderet med passende mellemrum. Det bliver bl.a. vurderet, om den aktuelle afværge stadig er nødvendig at opretholde (er der fortsat risiko overfor f.eks. grundvand og/eller indeluft). Hvis der stadig er brug for afværge, så vurderes det bl.a. om den aktuelle afværge fortsat opfylder formålet, om afværgen stadig er effektiv og om driften af afværgen kan optimeres (både i forhold til miljø og i forhold til økonomi). Dette gør sig også gældende for afværgepumpningen på Steensbjerggård.

Ad. 3.

Grundvandssamarbejdet hilser med tilfredshed at regionen nu planlægger også at gøre en indsats over for pesticidforurening, men har noteret sig at regionens indsats begrænser sig til punktkildeforureninger. Grundvandssamarbejdet gør opmærksom på, at vandværkerne ikke har mulighed for at konstatere om et registreret pesticid i en boringsanalyse kommer fra en punktkilde eller fra en anden kilde. Grundvandssamarbejdet oplyser, at man i 2019 har fået gennemført en undersøgelse på Hørup Kildeplads for at lokalisere sand-/mergelgrave og vandhuller, der tidligere kan være benyttet som fyld- og lossepladser herunder også med rester af pesticider. Herved er der i Hørup Kildeplads lokaliseret 74 steder, som kan have været anvendt som fyld- og lossepladser. Slangerup Grundvandssamarbejde har påbegyndt et arbejde med at fremskaffe lokal viden om anvendelser af disse, og håber at kunne indgå i et samarbejde med regionen om det videre arbejde med at undersøge, hvorvidt de pågældende sand-/mergelgrave og vandhuller er blevet brugt til deponering af pesticider.

Region Hovedstaden er begrænset af, at regionens myndighedsopgave i henhold til Jordforureningsloven alene omfatter punktkilder og ikke regelret anvendelse af pesticider på landbrugsarealer. For at sikre den optimale udnyttelse af regionens og andre aktørers midler er det imidlertid nødvendigt at regionens pesticidindsats sker i tæt samarbejde med kommuner og vandforsyninger. Regionen har allerede gang i flere samarbejder i grundvandsområder. Når vi når til grundvandsområdet Hørup, vil Slangerup Grundvandssamarbejde naturligvis også blive indbudt til at deltage.

Mht. det aktuelle arbejde Slangstrup Grundvandssamarbejde har gang i med at fremskaffe lokal viden om de 74 steder, som kan have været anvendt som fyld- og lossepladser, så modtager regionen gerne alle de oplysninger Grundvandssamarbejdet fremskaffer og indgår gerne i en dialog om hvilke steder der kan være relevante at se nærmere på og evt. undersøge for evt. pesticidforurening.

Brev fra Frederiksberg Kommune

F R E D E R I K S B E R G
K O M M U N E

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
miljoe@regionh.dk

Dato: 06-02-2020

Sagsnr: 09.08.00-G00-23-19

Frederiksberg Kommunes kommentarer til Region Hovedstadens planlagte offentlige indsats i 2020 på jordforureningsområdet

Region Hovedstaden har den 22. november 2019 sendt et udkast *Oversigt over den forventede offentlige indsats i Region Hovedstaden på jordforureningsområdet i 2020 og nærmeste år* til kommentering.

Borgere, organisationer og myndigheder opfordres til at kommentere regionens udkast inden den 8. februar 2020.

Planlagte tiltag på Frederiksberg i 2020 og kommende år

Region Hovedstaden har planlagt følgende indsatser på Frederiksberg for året 2020 og de nærmeste år:

- Fortsat drift af tekniske afværgeanlæg på fem lokaliteter til beskyttelse af grundvandsressourcen (147-00001A, 147-00002, 147-00007, 147-00015, 147-00252)
- Fortsat monitorering af afværgeanlæg med passiv ventilation til sikring af indeklima på én lokalitet (147-00011)
- Fortsat monitorering af grundvandsforurening på fire lokaliteter (147-00004, 147-00009, 147-00016, 147-00020)
- Fortsættelse af igangværende afgrænsende undersøgelse i forhold til indeklima på én lokalitet: Godthåbsvej 174A (147-00062)

Frederiksberg Kommune har følgende kommentarer til oversigten

Frederiksberg Kommune konstaterer, at regionens prioritering af indsatsen på jordforureningsområdet er i overensstemmelse med 10-års strategien "Vejen til ren jord og rent vand" vedtaget af Regionsrådet i november 2014.

Frederiksberg Kommune har noteret sig, at regionens indsats på Frederiksberg fortsat er meget begrænset, og dette på trods af:

- At hele kommunen ligger i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S med indvinding af grundvand til drikkevandsproduktion på 2,5 mio. m³ grundvand årligt
- At hele kommunen er udpeget som et område med særlige drikkevandsinteresser eller et område med drikkevandsinteresser
- At der er meget følsom anvendelse i kommunen (Danmarks tættest befolkede kommune)

Frederiksberg Kommune er på den baggrund uenig i regionens strategi for prioritering af indsatsområder for grundvandsbeskyttelse frem til 2024, der ikke omfatter Frederiksberg Vands indvindingsopland.

Vedlagt som bilag 1 ses aktuelle sager, hvor Frederiksberg Kommune anmoder regionen om at prioritere den offentlige indsats.

Væsentlige grundvandsforureninger

Frederiksberg Kommune skal ydermere henlede regionens opmærksomhed på, at der i kommunens grundvandsovervågning for 2019, fortsat er påvist stigende koncentrationer af klorerede opløsningsmidler i flere monitoringsboringer, som på længere sigt vurderes at kunne udgøre en risiko for Frederiksberg Vands indvinding.

Derudover har Frederiksberg Kommune i 2019 fået udført en screening for pesticidet DMS (N,N-dimetylsulfamid) i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vandværk. Der blev påvist DMS i 43 af 60 undersøgte boringer og overskridelser af Miljøstyrelsens grænseværdi for drikkevand i 11 af boringerne. Derudover er der påvist DMS i de fem indvindingsboringer, men under grænseværdien for drikkevand.

Vandindvindingen på Frederiksberg er efter vores opfattelse af regional betydning med sin årlige indvinding på ca. 2,5 mio. m³ grundvand til drikkevandsproduktion. Hvis indvindingen på Frederiksberg stoppes, evt. grundet forurening, vil dette føre til, at de 2,5 mio. m³ drikkevand der produceres i dag, skal købes udefra og derved medføre øget drikkevandsindvinding i andre områder. Derudover viser grundvandsmodelberegninger, at et stop i indvindingen på Frederiksberg vil føre til stigninger i grundvandsspejlet centralt på Frederiksberg på op til 8-16 meter, hvilket vurderes at kunne få negative konsekvenser for bygninger i både Frederiksberg og Københavns kommuner (vand i kældre). Desuden vil dette også forhindre klimatilpasning gennem nedsivning af overfladevand til grundvandsmagasinerne. Der vil være store investeringer, både allerede foretagne og nært forestående, der risikerer at være spildt.

Frederiksberg Kommune har udarbejdet en indsatsplan for grundvandsbeskyttelse for årene 2014-2018, forlænget til 2020. Formålet med indsatsplanen er at beskytte grundvandsressourcen, ved at tilvejebringe et grundlag for at prioritere og planlægge indsatsen og beskrive efter

hvilke retningslinjer og mål forvaltningen af grundvandsressourcen i Frederiksberg Kommune skal foregå. Planen indeholder en strategi med en forebyggende indsats, en opsøgende indsats, en overvågende indsats og en afværgende indsats. Region Hovedstaden er således en vigtig aktør i relation til alle typer af indsatser i forhold til beskyttelse af grundvandsressourcen, da de varetager den offentlige indsats over for grundvandsbeskyttelse.

Regionens vedtagelse af strategien "Vejen til ren jord og rent vand" har medført, at Frederiksberg og Københavns Kommuner i 2017, efter en politisk beslutning i 2016, har indledt et tættere samarbejde med regionen blandt andet omkring den grundvandsbeskyttende indsats i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S.

I 2019 har Region Hovedstaden igangsat historisk kortlægning (vidensniveau 1) på Frederiksberg. Frederiksberg Kommune værdsætter det gode samarbejde og ser det som meget positivt, at regionen har valgt at prioritere Frederiksberg Kommune i forhold til den systematiske historiske kortlægning.

Frederiksberg Kommune skal fortsat på det kraftigste opfordre regionen til at ændre strategi for den offentlige indsats i forhold til jord- og grundvandsbeskyttelse, således at den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats øges i Frederiksberg Kommune og i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S.

Venlig hilsen

Carsten Sølyst

Miljøchef

Vej Park og Miljø

www.frederiksberg.dk/kontakt

Bilag 1: Aktuelle sager, hvor regionen anmodes om at prioritere den offentlige indsats

Bilag 1 Aktuelle sager, hvor regionen anmodes om at prioritere den offentlige indsats

Godthåbsvej 152-160 og Godthåbsvej 174-176

Frederiksberg Kommune fik i 2014 udført en supplerende undersøgelse på Godthåbsvej 152-160, matr. nr. 5ts Frederiksberg (147-00308), hvor der er konstateret væsentlig forurening med klorerede opløsningsmidler. Ejendommen er beliggende mindre end 100 meter fra indvindingsboringen FF1.

Som opfølgning herpå har Frederiksberg Kommune i 2016 fået udført en supplerende screeningsundersøgelse til lokalisering og afgrænsning af forurening med trækernemetoden. Undersøgelsen er udført i et område omkring Godthåbsvej 152-160 og indvindingsboringerne FF1 og FF5. Screeningsundersøgelsen viser, at der på matr. nr. 122q, samt matr. nr. 5ue, nordøst for matr. nr. 5ts, er tegn på hidtil ukendt forurening med hhv. TCE og særligt PCE. Rapporten indikerer at forureningen strækker sig over kommunegrænsen til Københavns Kommune.

For nærmere kildeopsporing og afgrænsning af forureningen har Frederiksberg Kommune i 2017 igangsat supplerende grundvandsundersøgelser, der også omfatter Godthåbsvej 174-176, matr. nr. 5tv Frederiksberg (157-00062). Disse undersøgelser pågår stadig.

Der bør hurtigst muligt udarbejdes en strategi for håndtering af forureningen/forureningsfanen i grundvandet, der vurderes at udgøre en stor risiko for forurening af indvindingsboringerne med klorerede opløsningsmidler.

Smallegade 18

Frederiksberg Kommune har d. 29. november 2016 sendt oplysninger til jer om tidligere udførte undersøgelser på lokaliteten Smallegade 18, matr. nr. 84e (147-00249), herunder vurdering af risikovurdering over for indeklima og grundvandsressourcen. Det vurderes, at forureningen udgør en risiko for grundvandsressourcen. Regionen har i brev af 19. juni 2017 svaret, at grundvandsforureningen tidligst vil blive undersøgt efter 2024 og indeklimaundersøgelsen formentlig ikke bliver inden for de nærmeste år. Frederiksberg Kommune anmoder om, at indeklimarisikoen afklares hurtigst muligt.

Administrationens svarforslag til Frederiksberg Kommunes kommentering

Region Hovedstaden takker for Frederiksberg Kommunes kommentarer og input til regionens oversigt over offentlig indsats i 2020 og kommende år.

Regionen anerkender som tidligere, at Frederiksberg Kommune ikke er enig i regionens strategi for prioritering af indsatsområder for grundvandsbeskyttelsen indenfor regionen frem til 2030. Regionen fastholder dog den af Regionsrådet fastlagte prioritering af indsatsen, som Regionsrådet i efteråret 2019 reviderede, så regionen nu koncentrerer undersøgelses- og afværgeindsatsen i forhold til grundvand inden for de prioriterede områder, hvorfra 85 % af drikkevandsindvindingen i regionen foretages. Det er samtidig i disse områder, det er billigst at beskytte grundvandet. Frederiksberg Kommune ligger fortsat ikke inden for disse prioriterede områder. Regionen kan derfor ikke imødekomme Frederiksberg Kommunes anmodning om at øge den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats i Frederiksberg Kommune og i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vand A/S.

Som beskrevet i Region Hovedstadens politisk fastlagte principper for prioriterings af indsatsen, opretholdes de eksisterende tekniske oprensningsanlæg i de prioriterede områder, som ligger uden for de højst prioriterede 85 %-områder, herunder flere afværgeanlæg i Frederiksberg Kommune. Opretholdelse af disse tekniske anlæg sker, så længe der kan påvises en væsentlig og blivende effekt på kvaliteten af grundvandet.

Regionen er i den sammenhæng ved at revurdere driftsanlæggene ved Howitzvej 43 og Howitzvej 54-58. Det er aftalt med Frederiksberg Kommune, at kommunens omfattende undersøgelser af nærliggende adresser indgår som en del af baggrundsmaterialet i forbindelse med revurderingerne, for at se, om der her ligger viden om forureningsudbredelse eller andet, der kan være væsentligt i forhold til evt. optimering af regionens igangværende afværgeanlæg ved Howitzvej 43 og Howitzvej 54-58.

Indeluft i boliger

I forhold til indeluft er det fortsat regionens prioritering først at undersøge de boliglokaliteter, hvor der ud fra eksisterende viden er størst risiko for indeluftpåvirkning, uanset hvor i regionen boligejendommen ligger.

Som Frederiksberg Kommune også nævner, har regionen i 2019 igangsat historisk kortlægning (vidensniveau 1) på Frederiksberg. Dette arbejde fortsætter i 2020 og regionen ser frem til et fortsat godt samarbejde omkring denne opgave.

Den øgede kortlægningsindsats har medført en stor stigning i antallet af anmodninger om 1-års-undersøgelser af boligejendomme i Frederiksberg Kommune. Hvis en 1-års undersøgelse viser, der er risiko for afdampning af miljøfremmede stoffer over afdampningskriterierne til indeluft i boliger, vil disse boligejendomme indgå i regionens prioritering af lokaliteter til videre indsats. De lokaliteter der på det foreliggende grundlag har størst risiko i forhold til indeluft i bolig prioriteres først.

Stigende vandstand hvis indvinding mindskes/lukkes

Regionen har forståelse for dilemmaet vedrørende vandstigning f.eks. som følge af evt. nedsat vandindvinding og at resulterende vandstigning kan lægge begrænsninger i mulighederne for klimatilpasning gennem nedsivning af overfladevand til grundvandsmagasinerne. Det er imidlertid aspekter, som regionen fortsat vurderer, **ikke** indgår i prioriteringen af den offentlige indsats i henhold til Jordforureningsloven.

DMS

Frederiksberg Kommune nævner også, at der ved en screening for pesticidet DMS i indvindingsoplandet til Frederiksberg Vandværk er konstateret en udbredt forurening med DMS. Med den viden der p.t. er om DMS, er det regionens bedste bud, at de fundne forureninger med DMS formentlig skyldes regelret anvendelse af produkter indeholdende DMS (eller dets moderstof) og at DMS ikke kommer fra punktkildeforureninger og dermed ligger denne problemstilling uden for regionens myndighedsområde at undersøge og afværge. For at sikre den optimale udnyttelse af regionens og andre aktørers midler er regionen imidlertid indstillet på at indgå i tætte samarbejder med kommuner og vandforsyninger om pesticidindsatsen. Regionen har allerede gang i flere samarbejder i grundvandsområder. Her er regionen dog også nødt til at prioritere indsatsen efter samme princip som jordforureningsindsatsen. Regionen har derfor ikke planer om at tage initiativ til et grundvandssamarbejde i grundvandsområdet Frederiksberg de nærmeste år.

Godthåbsvej 152-160 og Godthåbsvej 172-174 – undersøgelse i forhold til grundvand

Frederiksberg Kommune anmoder igen regionen om hurtigst muligt at udarbejde en strategi for håndtering af forureningen / forureningsfanen, der vurderes at udgøre en stor risiko for forurening af indvindingsboringerne med chlorerede opløsningsmidler.

Region Hovedstaden kan fortsat ikke imødekomme dette ønske, da det ligger udenfor regionens nye reviderede strategi for grundvandsbeskyttelsen i regionen frem til 2030.

Smallegade 18

Lokaliteten 147-00249, matr.nr. 84c og 84d er prioriteret til offentlig indsats i forhold til både grundvand og indeklima. Regionens brev af den 19. juni 2017 er fortsat gældende, hvor det svares, at det ikke kan oplyse, hvornår forureningerne på ejendommen vil blive undersøgt nærmere. Grundvandsforureningen bliver tidligst undersøgt efter 2029 og indeklimaundersøgelsen bliver formentlig heller ikke indenfor de nærmeste år, da det nuværende kendskab til forureningen ikke placerer lokaliteten blandt de højt prioriterede.

Brev fra Glostrup Kommune

Region Hovedstaden
Att.: Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3400 Hillerød
Danmark

Center for Miljø og Teknik
Rådhusparken 2
2600 Glostrup

www.glostrup.dk
natur.miljo@glostrup.dk
Tlf: 4323 6100

Glostrup Kommunes bemærkninger til offentlig indsats på jordforureningsområdet 2020

13-01-2020
19/47547

Region Hovedstaden har i brev af 22. november 2019 fremsendt udkast til oversigt over regionens planlagte offentlige undersøgelses- og afværgeindsats på jordforureningsområdet for 2019 til kommentering med frist d. 8. februar 2020.

Glostrup Kommunes politiske udvalg for Miljø, Teknik og Ejendomme har på mødet d. 19. december 2019 udtrykt utilfredshed med, at Region Hovedstaden i deres indsats overfor jord- og grundvandsforurening ikke har prioriteret grundvandet i Glostrup Kommune og resten af Vestegnen højere end tilfældet er.

I Glostrup Kommune indvindes drikkevand til kommunens borgere mm i mængder omkring 1,33 mio. m³ årligt, og hovedparten af kommunens areal ligger inden for indvindingsopland for almen drikkevandsforsyning. Vi er dybt afhængige af, at grundvandet beskyttes, så der også fremover kan indvindes vand til drikkevand i Glostrup. Derfor finder vi det meget vigtigt, at Region Hovedstadens indsats overfor jord- og grundvandsforureninger understøtter kommunens egen indsats, som er vedtaget i Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse fra sommeren 2019. Særligt gør vi opmærksom på forureningen fra Naverland 26 i Albertslund, der i stor grad påvirker mulighederne for at indvinde vand i hovedparten af Glostrup Kommune

Vi håber at I fremover prioriterer grundvandet i Glostrup og på Vestegnen lige så højt som andre indvindingsoplande i Regionen i den offentlige indsats på jordforureningsområdet.

Med venlig hilsen

A handwritten signature in blue ink that reads "Søren Enemark".

Søren Enemark
Udvalgsformand
Udvalg for Miljø, Teknik og Ejendomme

Administrationens svarforslag til Glostrup Kommunes kommentering

Region Hovedstaden takker for Glostrup Kommunes kommentarer og input til regionens oversigt over offentlig indsats i 2020 og kommende år.

Glostrup Kommune udtrykker utilfredshed med, at Region Hovedstaden i sin indsats overfor jord- og grundvandsforurening ikke har prioriteret grundvandet i Glostrup Kommune og resten af Vestegnen højere end tilfældet er.

Det pointeres, at kommunen er dybt afhængig af at grundvandet beskyttes, så der også fremover kan indvindes drikkevand i Glostrup, hvor der i dag indvindes ca. 1,3 mio. m³ drikkevand årligt.

Det er derfor meget vigtigt for kommunen, at regionens indsats overfor jord- og grundvandforurening understøtter kommunes egen indsats, som blev vedtaget i Indsatsplan for grundvandsbeskyttelse i sommeren 2019. Særligt gør kommunen opmærksom på forureningen fra Naverland 26 i Albertslund, der i stor grad påvirker mulighederne for at indvinde vand i hovedparten af Glostrup Kommune.

Kommunen håber derfor, at regionen fremover prioriterer grundvandet i Glostrup og på Vestegnen lige så højt som andre indvindingsoplande i regionen i den offentlige indsats på jordforureningsområdet.

Der er begrænsede ressourcer til rådighed for regionens indsats på jordforureningsområdet. Regionen fastholder derfor den af Regionsrådet fastlagte prioritering af indsatsen, som Regionsrådet i efteråret 2019 reviderede, så regionen nu koncentrerer undersøgelses- og afværgeindsatsen i forhold til grundvand inden for de prioriterede områder, hvorfra 85 % af drikkevandsindvindingen i regionen foretages. Det er samtidig i disse områder, det er billigst at beskytte grundvandet. Glostrup Kommune og dele af Vestegnen ligger fortsat ikke inden for disse prioriterede områder. Regionen kan derfor ikke imødekomme Glostrup Kommunes ønske om at prioritere den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats i Glostrup og dele af vestegnen lige så højt som andre indvindingsoplande i regionen før tidligst i 2030.

Selvom Region Hovedstaden ikke prioriterer at igangsætte nye videregående undersøgelser og oprensninger i Glostrup Kommune, er det fortsat regionens prioritering at fortsætte de eksisterende samarbejder i forhold til beskyttelsen af indvindingen på Kildeplads Ejby og Kildeplads Vestskoven, hvor Region Hovedstaden afværgepumper på Naverland 26 og Glostrup Forsyning indgår i samarbejdet ved at optimere indvindingsstrategien på kildepladserne. Endvidere bidrager begge parter til et fælles overvågningsprogram.

Til orientering kan det oplyses, at forureningen fra Naverland 26 i Albertslund Kommune er en af de 10 generationsforureninger der er kendskab til i Danmark. Miljøministeren opfordrede i efteråret 2019 Danske Regioner til at udarbejde en samlet plan for håndtering af generationsforureningerne i Danmark. Danske Regioner har derfor udarbejdet en plan, som blev sendt til Miljøministeren i marts 2020. Naverland 26 er med i planens fase 1, som strækker sig fra 2020 til 2026 med undersøgelser og forberedelse af afværgeforanstaltninger/oprensning af

grundvandstruende forurening. En særskilt indsats med tilhørende finansiering fra Staten vil på denne baggrund kunne fremskynde en oprensning på Naverland 26. Forhandlingerne med Miljøministeriet om finansieringen af undersøgelser og oprensning af generationsforureningerne pågår.

Herlev
Kommune

Herlev Bygade 90 • 2730 Herlev

Region Hovedstaden
Center for Regional Udvikling
Kongens Vænge 2
3450 Hillerød

26-02-2020
Journalnr. 09.08.00G01-31-19

Sendt på mail: miljoe@regionh.dk

Bemærkninger til den offentlige indsats på jordforureningsområdet

Region Hovedstaden har med brev af 22. november 2019 bedt om kommentarer til den offentlige indsats efter Jordforureningsloven i 2020. Herlev Kommune har i de sidste mange år afgivet bemærkninger til regionens offentlige indsats på jordforureningsområdet og ønsker igen i år at komme med bemærkninger.

Region Hovedstaden har tidligere oplyst, at når det omfattende kortlægningsarbejde i Herlev Kommune er afsluttet, forventer regionen efterfølgende at udarbejde en opdateret risikovurdering og en samlet omkostningsanalyse af den videregående indsats i indvindingsoplandene i kommunen. Før der foreligger en overordnet samlet vurdering af risiko og omkostning, vil regionen ikke prioritere, at der bliver igangsat nye indsatser på lokaliteter i indvindingsoplandene i Herlev Kommune. Kortlægningen i Herlev Kommune er nu afsluttet, og vi ser frem til at høre hvilke tiltag, som vil blive sat i gang i Herlev Kommune.

Herlev Kommune er bekymret over den manglende prioritering af offentlig indsats på jordforureningsområdet i Herlev. Neddrosling af indvinding på de nærliggende kildepladser pga. fund af forurening har betydning for, at grundvandsstanden i flere områder af Herlev står nær terrænniveau. Neddrosling af indvinding fra de indvindingsoplande, som Herlev er en del af, betyder at Herlev Kommune ser sig nødsaget til at finde andre løsningsmuligheder for at holde grundvandsstanden på et niveau, hvor grundvandet ikke ødelægger infrastruktur samt fundamenter og kældre på bygningsmassen m.m. De løsningsmuligheder, vi gerne vil kunne anvende for at sænke grundvandsstanden, er i dag ikke lovmæssigt muligt, og det vil kræve en lovændring, som vi sammen med KL og DANVA samt flere andre kommuner samarbejder om. De ønskede løsningsmuligheder bliver dog mere besværliggjorte og dyrere af, at meget af grundvandet i Herlev Kommune i dag er forurenet. Vi ser et problem i, at Region Hovedstaden ikke prioriterer at rydde op i de områder med mindre drikkevandsforsyninger, idet højtstående grundvand har store samfundsøkonomiske omkostninger.

På baggrund af vores bemærkninger ønsker Herlev Kommune et møde med Regionen hurtigst muligt for at drøfte den manglende regionale indsats på jordforureningsområdet i Herlev Kommune.

Regionen er velkommen til at kontakte mig på tlf. 4452 6441 eller sende en mail til bodil.bocker@herlev.dk.

Venlig hilsen

Bodil Lund Bøcker
Center for Teknik og Miljø

Administrationens svarforslag til Herlev Kommunes kommentering

Region Hovedstaden takker for Herlev Kommunes kommentarer og input til regionens oversigt over offentlig indsats i 2020 og kommende år.

Herlev Kommune skriver, at Region Hovedstaden tidligere har oplyst, at når det omfattende kortlægningsarbejde i Herlev Kommune er afsluttet, forventer regionen efterfølgende at udarbejde en opdateret risikovurdering og en samlet omkostningsanalyse af den videregående indsats i indvindingsoplandene i kommunen. At regionen ikke vil prioritere at igangsætte nye indsatser på lokaliteter i indvindingsoplandene i Herlev kommune, før der foreligger en overordnet samlet vurdering af risiko og omkostning.

Herlev Kommune gør opmærksom på, at regionen nu har afsluttet kortlægningen i Herlev Kommune, og ser frem til at høre hvilke tiltag, som vil blive sat i gang i Herlev Kommune.

Herlev Kommune er bekymret over den manglende prioritering af offentlig indsats på jordforureningsområdet i Herlev. Neddrosling af indvinding på de nærliggende kildepladser pga. fund af forurening har betydning for, at grundvandsstanden i flere områder af Herlev står nær terrænniveau. Kommunen ser sig derfor nødtaget til at finde andre løsningsmuligheder for at holde grundvandsstanden på et niveau, hvor grundvandet ikke ødelægger infrastruktur samt fundamenter og kældre på bygningsmassen. Det er imidlertid tiltag, som forudsætter en lovændring. De ønskede løsningsmuligheder bliver også besværliggjort og dyrere, som følge af at meget af grundvandet i Herlev Kommune i dag er forurenet. Kommunen ser derfor et problem i, at regionen ikke prioriterer at rydde op i de områder med mindre drikkevandsforsyninger, idet højtstående grundvand har store samfundsøkonomiske omkostninger.

Herlev Kommune har derfor ønsket et møde med regionen hurtigst muligt for at drøfte den manglende regionale indsats på jordforureningsområdet i Herlev Kommune.

Som kommunen skriver, er kortlægningsarbejdet i Herlev Kommune afsluttet i 2019. Regionen kan endnu ikke sige præcist, hvornår regionen forventer at gå i gang med at udarbejde en opdateret risikovurdering og en samlet omkostningsanalyse af den videregående indsats i indvindingsoplandene i Herlev Kommune. Det vil tage tid og ressourcer fra den igangværende indsats med undersøgelser og afværge indenfor de højt prioriterede områder ("85%-områderne").

Regionen har noteret sig kommunens synspunkter om, at regionen skal prioritere en oprydningsindsats i Herlev kommune for at kommunens indsats i forhold til højtstående grundvand kan lettes og billiggøres. Der er begrænsede ressourcer til rådighed for regionens indsats på jordforureningsområdet. Regionen fastholder derfor den af Regionsrådet fastlagte prioritering af indsatsen, som Regionsrådet i efteråret 2019 reviderede, så regionen nu koncentrerer undersøgelses- og afværgeindsatsen i forhold til grundvand inden for de prioriterede områder, hvorfra 85 % af drikkevandsindvindingen i regionen foretages. Det er samtidig i disse områder, det er billigst at beskytte grundvandet. Herlev Kommune ligger fortsat ikke inden for disse prioriterede områder. Regionen kan derfor ikke imødekomme Herlev Kommunes ønske om at prioritere den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats i Herlev før tidligst i 2030.

Der er heller ikke efter regionens vurdering lovgivningsmæssig mulighed for regionen til at bruge ressourcer på at løse de af samfundsudviklingen skabte problemer med stigende grundvand. Højtstående grundvand kan derfor **ikke** indgå i prioriteringen af den offentlige indsats i henhold til Jordforureningsloven, uanset hvor i regionen denne problemstilling forekommer. Regionen ønsker heller ikke at skabe usikkerhed om regionens prioritering af grundvands- og drikkevandsbeskyttelsen, som en hel central del af regionens opgave iht. Jordforureningsloven. Regionen kan derfor ikke imødekomme Herlev Kommunes ønske om at prioritere den offentlige undersøgelses- og afværgeindsats i Herlev før tidligst i 2030.

Administrationen har den 22. april 2020 holdt møde med Herlev Kommunes administration med henblik på drøftelse af den regionale indsats på jordforureningsområdet. På mødet blev drøftet flere felter, hvor kommune og region kan arbejde sammen. Bl.a. blev det præciseret, at regionen i forlængelse af den politisk vedtagne jordplans principper forventer at opretholde det eksisterende tekniske anlæg ved HOFOR's kildeplads VIII (Knapholm). Opretholdelsen af tekniske anlæg uden for de prioriterede 85%-områder sker, så længe nærliggende aktive kildepladser beskyttes, samt der kan påvises en væsentlig og blivende effekt på kvaliteten af grundvandet.

Det blev på mødet aftalt, at kommunen bliver orienteret, når der er væsentlig nyt vedrørende den revurdering af Knapholm-anlægget, som Region Hovedstaden har igangsat. Endvidere blev der aftalt konkrete opfølgninger på en række flere øvrige felter, herunder at Region Hovedstaden kan bidrage med data vedr. kortlagte ejendomme, som vil kunne understøtte kommunes videre arbejde med problematikker i relation til højt vandspejl.